

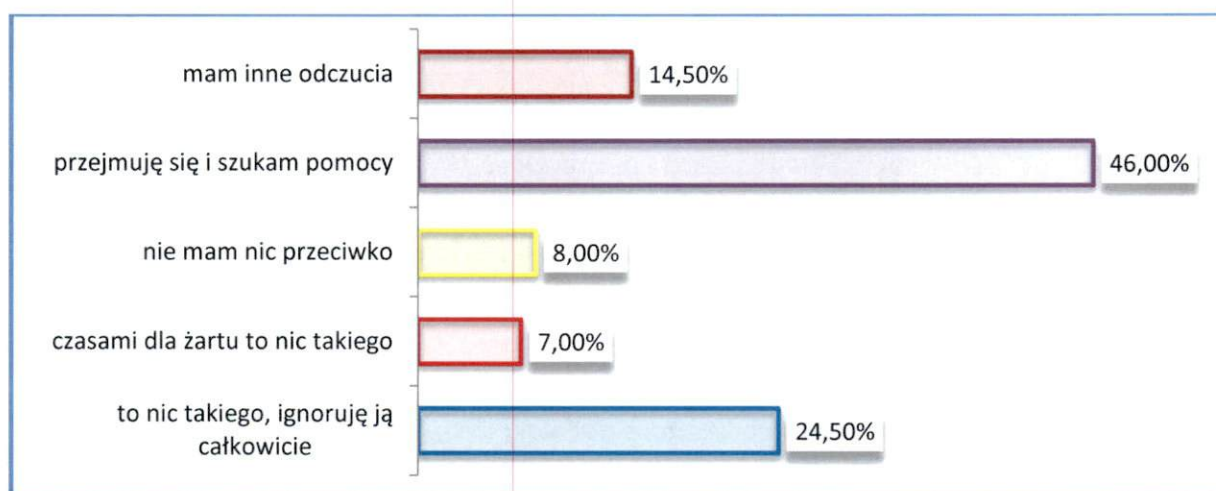
2.3 Uczniowie szkół podstawowych wobec problemu narkomanii.

Z badań ankietowych przeprowadzonych wśród uczniów szkoły podstawowej na temat problemu narkomanii wynika, że zdecydowana większość badanych nie zna w swoim środowisku osób zażywających narkotyki- 94%.

Gdy pytaliśmy o konsekwencje zdrowotne stosowania narkotyków, 47,5% badanych uczniów wie ogólnie, jakie są skutki zdrowotne ich zażywania. 24% jest w stanie wskazać ich wpływ na poszczególne funkcje organizmu, a 28,5% tych konsekwencji nie zna. Ponadto 34,5% uczniów nie zna także prawnych konsekwencji posiadania narkotyków. Kary te zna 40% badanych uczniów, a 25,5% potrafi powiedzieć dokładnie, jakie grożą za to sankcje.

2.4 Uczniowie szkoły podstawowej wobec zjawiska cyberprzemocy.

W kolejnym pytaniu poprosiliśmy uczniów o odpowiedź na pytanie czy wiedzą czym jest cyberprzemoc. 60% badanych uczniów przyznało, że wie czym jest cyberprzemoc. Kolejne pytanie pokazało, że 46% uczniów przejmują się i stara się szukać pomocy wobec aktów cyberprzemocy. 24,5% ignoruje cyberprzemoc i uważa, że to nic takiego. Kolejne 7% jest zdania, że czasami dla żartu to nic takiego, natomiast 8% nie ma nic przeciwko zjawisku cyberprzemocy. 14,5% uczniów ma inne odczucia. Uwzględniając płeć respondenta 47,66% dziewcząt przyznaje, że przejmują się i szuka pomocy, w przypadku chłopców jest to 44,09% ankietowanych. 21,50% dziewcząt i 27,96% chłopców ignoruje takie zjawisko.

Wykres 12. Jakiek są Twoje odczucia wobec cyberprzemocy?

Jedną z najboleśniejszych form cyberprzemocy jest nagrywanie telefonem komórkowym filmów wideo bez zgody osoby filmowanej. Wśród ankietowanych najliczniejszą grupę – 62% stanowią uczniowie, którzy twierdzą, że taka sytuacja nigdy nie miała miejsca. Kolejne 28%

przyznaje, że nie przypomina sobie takiej sytuacji, a 10% stwierdza, że takie zdarzenie miało miejsce.

Zapytaliśmy także uczniów czy znają jakieś organizacje lub serwisy internetowe, które udzielają pomocy w sytuacjach zetknięcia się z cyberprzemocą. 36,5% uczniów potrafi wskazać choć jedną instytucję lub organizację, która zajmuje się taką pomocą. Pozostali badani – 63,5% nie zna ani jednej takiej organizacji.

3. Analiza ankiet przeprowadzonych w szkołach gimnazjalnych oraz ponadgimnazjalnych.

W badaniu wzięło udział 358 uczniów klas gimnazjalnych oraz 197 uczniów szkoły ponadgimnazjalnej z terenu gminy Sępólno Krajeńskie.

Wśród badanych było 177 chłopców i 181 dziewcząt ze szkół gimnazjalnych oraz 100 chłopców i 97 dziewcząt ze szkoły ponadgimnazjalnej.

Płeć	Gimnazjum	Szkoła ponadgimnazjalna
Dziewczeta	50,56%	49,24%
Chłopcy	49,44%	50,76%

Tabela 2. Podaj swoją płeć

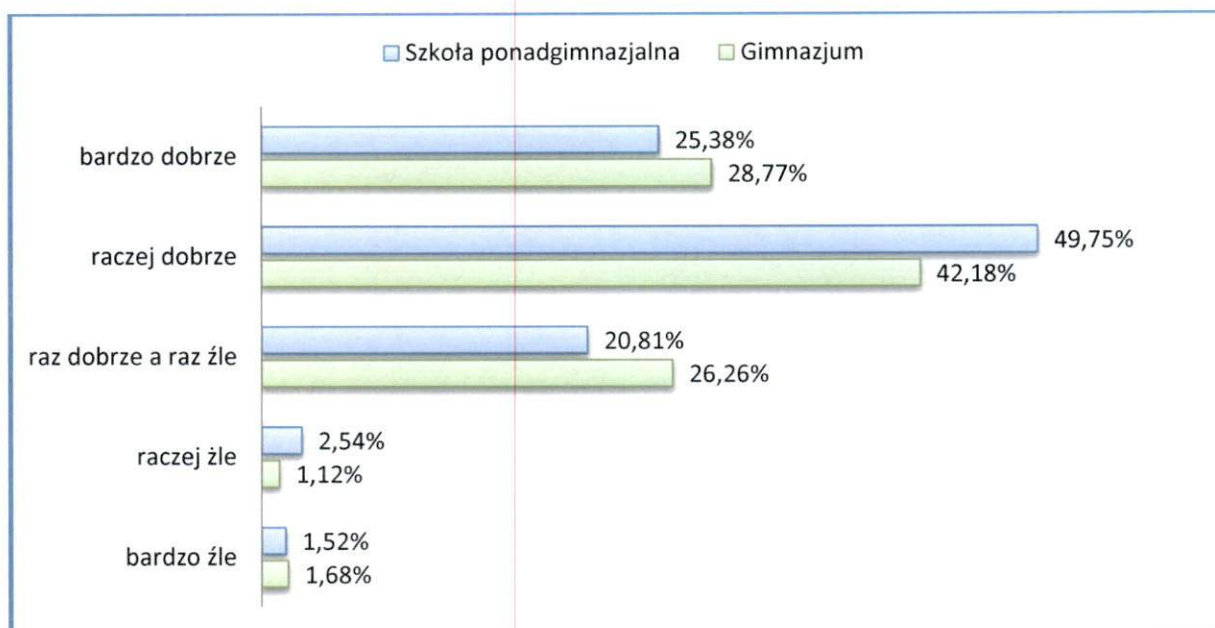
Klasa	Gimnazjum	Szkoła ponadgimnazjalna
Pierwsza	35,47%	45,18%
Druga	30,73%	23,35%
Trzecia	33,80%	31,47%

Tabela 3. Jesteś uczniem klasy

3.1 Problem przemocy i agresji w środowisku szkolnym oraz domowym.

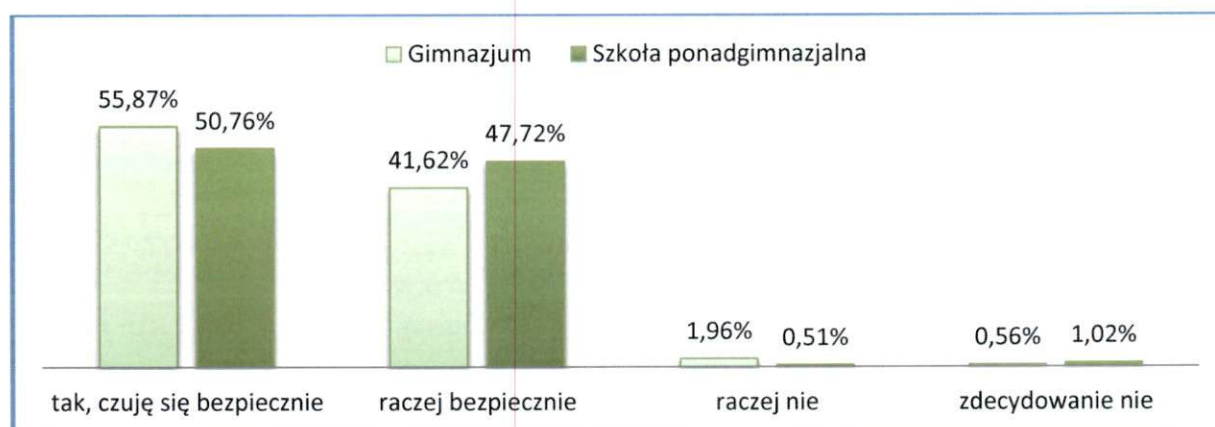
Analiza klimatu, w jakim funkcjonuje młodzież szkolna w swoim środowisku pokazuje, że spora część uczniów czuje się w szkole dobrze. Wyniki uzyskane w badaniu są bardzo podobne w obu grupach badanych. 28,77% uczniów gimnazjum czuje się w szkole bardzo dobrze, podobnie jest w przypadku uczniów szkół ponadgimnazjalnych- 25,38%. 42,18% uczniów gimnazjum i 49,75% uczniów szkół ponadgimnazjalnych ocenia swoje samopoczucie w szkole jako dobre. Istnieje jednak grupa uczniów, którzy nie zawsze dobrze czują się w szkole, do której uczęszczają. 20,81% uczniów starszych i 26,26% uczniów gimnazjum przyznaje, że w szkole czuje się raz dobrze a raz źle. Wśród uczniów znaleźli się

także tacy, którzy czują się w szkole raczej źle – 1,12% gimnazjalistów, - 2,54% uczniów szkół ponadgimnazjalnych lub bardzo źle – 1,68% młodszych respondentów i 1,52% starszych.

Wykres 13. Jak oceniasz swoje samopoczucie w szkole?

Wysokie są również noty uczniów w stosunku do poziomu bezpieczeństwa w szkole zarówno wśród młodszych, jak i starszych respondentów. Zdecydowana większość badanych deklaruje, iż w szkole czuje się bezpiecznie. Jak wynika z analizy 55,87% uczniów gimnazjum i 50,76% uczniów szkół ponadgimnazjalnych czuje się w szkole bezpiecznie, a kolejne 41,62% uczniów młodszych i 47,72% uczniów starszych raczej bezpiecznie. Jest naprawdę niewielka grupa uczniów, którzy nie zawsze czują się bezpiecznie w środowisku szkolnym. Odpowiedzi, że w szkole jest raczej niebezpiecznie udzieliło zaledwie 1,96% gimnazjalistów i 0,51% uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Nieliczni – 0,56% młodszych respondentów i 1,02% starszych określili szkołę jako miejsce bardzo niebezpieczne.

Wykres 14. Czy w swojej szkole czujesz się bezpiecznie?

Pomimo, że uczniowie wysoko oceniają swoje poczucie bezpieczeństwa w szkole, to jednak zdarza im się obserwować w szkole zjawiska przemocy rówieśniczej. Choć, jak wynika z badań, mają one charakter incydentalny.

32,12% gimnazjalistów i 44,16% uczniów szkół ponadgimnazjalnych przyznaje, iż w szkole nie obserwuje wcale zjawisk przemocy. 36,03% młodszych uczniów i 36,04% starszych ankietowanych twierdzi, że takie sytuacje mają miejsce rzadko, raz na pół roku. 25,14% gimnazjalistów i 17,26% uczniów szkół ponadgimnazjalnych jest świadkiem przemocy wobec innych uczniów kilka razy w miesiącu. Kilka razy w tygodniu obserwuje takie zjawisko 5,59% młodszych badanych i 1,02% starszych. Zaledwie 1,12% gimnazjalistów i 1,52% uczniów szkół ponadgimnazjalnych obserwuje takie zjawiska codziennie.

Wykres 15. Jak często obserwujesz zjawisko przemocy w szkole?

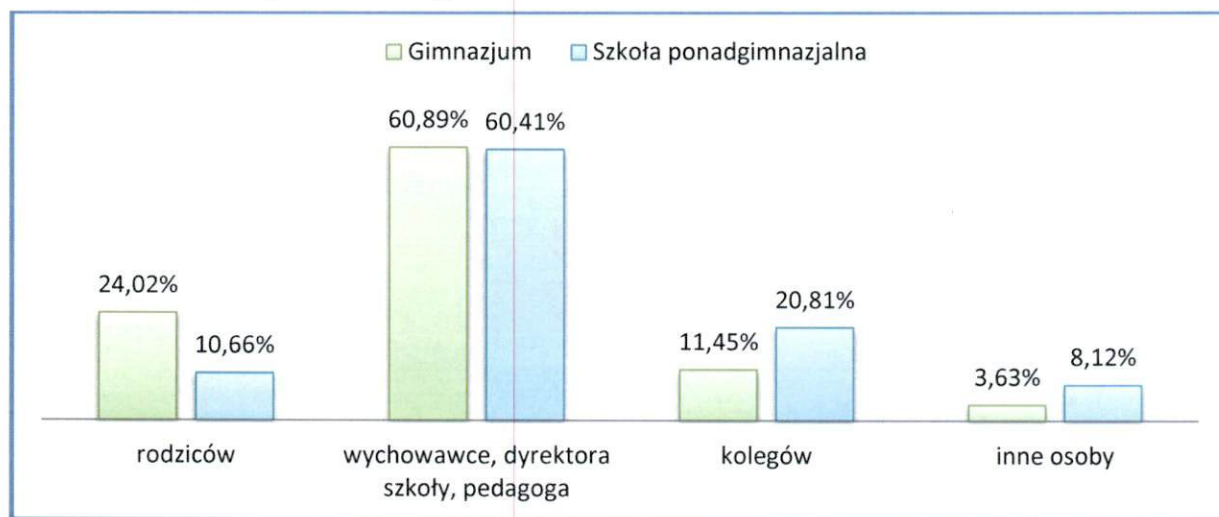
Niewielu zarówno starszych, jak i młodszych badanych doświadczyło zjawiska przemocy. Do osobistego doświadczenia zjawiska przemocy przyznaje się 19,55% gimnazjalistów i 16,24% uczniów starszych. Co więcej z badań wynika, że procent uczniów, których boją się ankietowani, jest nie za duży i podobny w obu grupach, gdyż badania pokazują, że 11,73% młodszych respondentów i 10,66% starszych uważa, że są w szkole uczniowie, których się boją. Należy jednak pamiętać, że istnieje spora grupa osób, która wstydzi się przyznać do bycia ofiarą przemocy lub do uzewnętrznienia strachu w stosunku do innych uczniów.

Doświadczenie przemocy	Gimnazjum	Szkoła ponadgimnazjalna
Tak	19,55%	16,24%
Nie	80,45%	83,73%
Rówieśnicy w środowisku szkolnym, których się boisz	11,73%	10,66%

Tabela 4. Doświadczenie przemocy wśród uczniów

Zapytaliśmy także uczniów o instytucje, które zajmują się pomocą osobom dotkniętym przemocą. 21,51% gimnazjalistów i 24,87% uczniów szkół ponadgimnazjalnych przyznało, że zna dokładną lokalizację kilku instytucji, które zajmują się niesieniem pomocy osobom pokrzywdzonym. Ponad połowa starszych ankietowanych - 50,76% i 42,74% młodszych, przyznało, że nie zna nazw takich instytucji, ale wie, gdzie i do kogo udać się po pomoc. 35,75% gimnazjalistów i 24,37% starszych uczniów nie zna w swoim środowisku instytucji, które zajmują się niesieniem pomocy osobom dotkniętym przemocą. Z badań wynika, że wiedza na temat instytucji zajmujących się pomocą osobom w potrzebie wraz z wiekiem jest coraz większa. Starsi uczniowie wykazują większą znajomość dokładnych lokalizacji takich instytucji, ale choć nie wszyscy badani potrafią nazwać taki ośrodek pomocy, to jednak wiedzą, gdzie się udać.

Na pytanie, kogo przede wszystkim uczniowie powiadomią, jeśli będą świadkiem lub ofiarą przemocy 60,89% uczniów gimnazjum i 60,41% uczniów szkół ponadgimnazjalnych odpowiedziało, że wychowawcę, dyrektora szkoły lub pedagoga. 24,02% młodszych badanych i 10,66% starszych zawiadomi o takim fakcie rodziców. 20,81% uczniów szkół ponadgimnazjalnych i 11,45% uczniów gimnazjum w tej sytuacji zagrożenia przemocą szukałoby wsparcia wśród swoich rówieśników, a 3,63% młodszych ankietowanych i 8,12% starszych wskazało na inne osoby np. policję. Warto zwrócić uwagę, iż wraz z wiekiem zaufanie do powierzania informacji na temat przemocy dyrektorowi, pedagogowi czy wychowawcy jest podobne, natomiast w stosunku do rodziców diametralnie spada, a dzieci szukają wsparcia u kolegów.

Wykres 16. Kogo zawiadomisz jeżeli będziesz świadkiem przemocy?

W kolejnym pytaniu poprosiliśmy uczniów o odpowiedź, czy spotkali się z konkretnymi formami przemocy. Jak widać na podstawie odpowiedzi udzielanych przez respondentów w badaniu uczniowie znają różne formy przemocy.

50,56% uczniów gimnazjum i 56,35% uczniów szkół ponadgimnazjalnych zna zjawiska przemocy takie jak: złośliwe smsy, wpisy przez komunikatory np. FB, Twitter Skype i inne.

Z publikowaniem w Internecie obraźliwych informacji zetknęło się 45,81% młodszych badanych i 54,31% starszych, a z amatorskimi filmami video 31,84% badanych uczniów gimnazjum i 32,49% uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Aż 62,44% starszych respondentów i 60,34% młodszych spotkała się z poniżaniem. Blisko połowie badanych – 42,18% gimnazjalistów i 47,72% uczniów szkół ponadgimnazjalnych znane jest zjawisko zastraszania, a 68,72% gimnazjalistów i 76,14% ankietowanych ze starszej grupy wiekowej zetknęło się z ośmieszaniem i wulgaryzmami. 36,03% młodszych respondentów i 35,53% starszych spotkało się z próbami szantażu. Pobicia są znane 40,78% gimnazjalistom i 43,65% uczniom szkół ponadgimnazjalnych. Wyzwiska i agresja słowna jest znana 74,62% starszym ankietowanym i 68,44% młodszym.

Bardzo niepokojącym jest fakt, że wraz z wiekiem wzrasta liczba osób, która miała styczność z powyższymi formami przemocy. Każde zjawisko jest bardziej powszechne wśród uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Alarmującym jest także procent w obu grupach badanych, którzy spotkali się z poniżaniem, ośmieszaniem i ostatnio bardzo popularną w szkołach agresją słowną.

Zjawiska przemocy	Gimnazjum		Szkoła ponadgimnazjalna	
	TAK	NIE	TAK	NIE
Złośliwe smsy, wpisy przez komunikatory	50,56%	51,12%	56,35%	44,16%
Publikowanie w internecie obraźliwych informacji	45,81%	55,87%	54,31%	46,19%
Publikowanie amatorskich filmów video	31,84%	68,99%	32,49%	68,02%
Poniżanie	60,34%	42,18%	62,44%	38,07%
Zastraszanie	42,18%	58,66%	47,72%	52,79%
Ośmieszanie, wulgaryzmy	68,72%	32,96%	76,14%	24,87%
Szantaż	36,03%	65,36%	35,53%	65,48%
Pobicie	40,78%	60,61%	43,65%	57,36%
Wyzwiska, agresja słowna	68,44%	32,68%	74,62%	25,89%

Tabela 5. Czy znasz przypadki stosowania w Twoim środowisku szkolnym któreś z form przemocy?

W związku z tym chcieliśmy także dowiedzieć się, czy w stosunku do uczniów miało miejsce któreś z zachowań wymienione w poprzednim pytaniu. 29,61% gimnazjalistów i 22,84% uczniów szkół ponadgimnazjalnych przyznało, że takie zdarzenia miały miejsce. Pozostali ankietowani – (70,39% młodszych i 77,16% starszych) odpowiedziało, że w stosunku do nich takie zachowanie nigdy się nie wydarzyło. Analizując to pytanie w podziale na płeć, wśród uczniów gimnazjum takiej przemocy doświadczyło 29,28% dziewcząt i 29,94% chłopców. W przypadku uczniów starszych było to 24,74% dziewcząt i 21% chłopców, którzy zostali ofiarami powyższych form przemocy.

Chcieliśmy także dowiedzieć się, czy któryś z badanych uczniów brał czynny udział w akcie przemocy. Wśród respondentów znalazła się grupa – 13,69% gimnazjalistów i 19,29% uczniów szkół ponadgimnazjalnych, która przyznała się do stosowania przemocy. Pozostali badani - 86,31% uczniów młodszych i 80,71% uczniów starszych nie przyznaje się do uczestnictwa w takim czynie. Niestety, wraz z wiekiem uczniowie częściej uczestniczą w czynnym akcie przemocy.

Może być to wynikiem coraz wyższego poczucia swojej siły lub poczucia dorosłości.

3.2 Młodzież z terenu gminy wobec problemów związanych z paleniem papierosów i piciem alkoholu.

a) Palenie papierosów

Jedną z najbardziej popularnych i powszechnie dostępnych substancji uzależniających jest nikotyna. Palenie tytoniu – jako jedna z legalnych, dopuszczonych do sprzedaży substancji psychoaktywnych - nie jest przedmiotem aż tak szerokiej dyskusji społecznych jak nadużywanie alkoholu czy stosowanie narkotyków. Niewątpliwie przyczyną takiego stanu rzeczy jest fakt, iż palenie papierosów nie ma tak daleko idących konsekwencji społecznych – choć bardzo poważne zdrowotne. Udział zgonów z powodu chorób wywołanych przez palenie sięga 15,00% wszystkich zgonów, czyli co siódma osoba umiera wyłącznie z powodu palenia. Palenie papierosów jest przyczyną 30,00% przedwczesnych zgonów dorosłych mężczyzn w Polsce. Żaden inny pojedynczy czynnik nie ma tak istotnego negatywnego wpływu na stan zdrowia polskiej populacji.

W naszych badaniach zapytaliśmy uczniów, czy i ile razy zdarzyło im się zapalić papierosa. Nigdy nie paliło 75,42% gimnazjalistów i 34,52% uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Wśród gimnazjalistów do palenia przyznaje się 88 osób z 358, natomiast w starszej grupie badanych jest ich 129 z 197 ankietowanych. Spośród tych osób próbę palenia (1-2 razy) ma za sobą 12,29% uczniów młodszych i 14,21% starszych. Od 3 do 5 razy zapaliło 5,59% gimnazjalistów i 10,15% uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Do zapalenia od 6 o 9 razy przyznaje się 1,68% uczniów młodszych i 5,58% starszych. 10-19 razy zapaliło 0,84% gimnazjalistów i 6,09% uczniów szkół ponadgimnazjalnych. 0,56% młodszych respondentów i 4,06% starszych przyznaje, że zapaliło od 20 do 39 razy. Do palenia 40 razy i więcej przyznaje się 3,63% gimnazjalistów i 25,38% uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

Badania pokazują, że starsi uczniowie częściej mają za sobą już próbę palenia. Dużo więcej uczniów szkół ponadgimnazjalnych spróbowało palenia i paliło więcej w przypadku każdej podanej przez nas częstotliwości. Niepokoi fakt jak wielu starszych respondentów zapaliło papierosa 40 razy lub więcej.

Czy i ile razy zdarzyło Ci się zapalić papierosa?	Gimnazjum	Szkoła ponadgimnazjalna
Nigdy	75,42% - 270 osób	34,52% -68 osób
1-2 razy	12,29%- 44 osoby	14,21%- 28 osób
3-5 razy	5,59%- 20 osób	10,15%- 20 osób
6-9 razy	1,68%- 6 osób	5,58%- 11 osób
10-19 razy	0,84%- 3 osoby	6,09%- 12 osób
20-39 razy	0,56%- 2 osoby	4,06%- 8 osób
40 razy lub więcej	3,63%- 13 osób	25,38%- 50 osób

Tabela 6. Czy i ile razy zdarzyło Ci się zapalić papierosa?

Co więcej, z badań wynika, że zarówno starsi uczniowie mający już za sobą próbę palenia (46,51%) jak i młodsi (60,23%) palili pierwszy raz na wakacjach. Na wagarach paliło 2,33% uczniów szkół ponadgimnazjalnych i 3,41% uczniów gimnazjum. Pierwszą próbę palenia na dyskotecce odbyło 4,55% gimnazjalistów i 13,18% uczniów starszych. Niepokojącym jest fakt, że uczniowie szkół ponadgimnazjalnych wskazali, że pierwszy raz zapalili w szkole- 11,63% w przypadku gimnazjalistów było to 1,14%. Pojawiły się też inne odpowiedzi (30,68% gimnazjalistów i 26,36% uczniów szkół ponadgimnazjalnych). Co niepokojące niektórzy uczniowie podawali dom jako inne miejsce zapalenia pierwszego papierosa.

Gdzie paliłaś/eś po raz pierwszy	Gimnazjum	Szkoła ponadgimnazjalna
W szkole	1,14%- 1 osoba	11,63%- 15 osób
Na wagarach	3,41% - 3 osoby	2,33%- 3 osoby
Na dyskotecce	4,55%- 4 osoby	13,18%- 17 osób
Na wakacjach	60,23%- 53 osoby	46,51%- 60 osób
W innym miejscu	30,68%- 27 osób	26,36%- 34 osoby

Tabela 7. Gdzie paliłaś/eś po raz pierwszy?

Gdy zapytaliśmy palących już uczniów, czy namawiał ich ktoś do zapalenia papierosa, 42,05% uczniów gimnazjum i 32,56% uczniów liceum odpowiedziało twierdząco. Pozostałe (57,95% uczniów młodszych i 67,44 starszych) odpowiedziało, że była to ich indywidualna decyzja.

Zapytaliśmy też uczniów mających za sobą już inicjacje zapalenia papierosa o to, jak często sięgali po papierosa w ciągu ostatnich 30 dni. Odpowiedzi „ani razu” udzieliło 69,32% gimnazjalistów oraz 41,86% uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Mniej niż jeden papieros na tydzień pali 19,32% uczniów młodszych i 19,38% starszych. Do zapalenia mniej niż jednego papierosa dziennie przyznaje się 7,75% uczniów ze starszej grupy ankietowanych i 5,68% z młodszej. 3,41% gimnazjalistów i 20,16% uczniów szkół ponadgimnazjalnych deklaruje, że pali od 6 do 10 papierosów dziennie, a 5,43% starszych

respondentów i 1,14% młodszych pali od 11 do 20. Do zapalenia więcej niż 20 papierosów dziennie przyznaje się 1,14% gimnazjalistów i 5,43% uczniów starszych.

Jak często sięgałaś/ eś po papierosa w ciągu ostatnich 30 dni	Gimnazjum	Szkoła ponadgimnazjalna
Ani razu	69,32% - 61 osób	41,86%- 54 osoby
Mniej niż jeden papieros na tydzień	19,32%- 17 osób	19,38%- 25 osób
Mniej niż jeden papieros dziennie	5,68%- 5 osób	7,75%- 10 osób
6-10 papierosów dziennie	3,41%- 3 osoby	20,16%- 26 osób
11-20 papierosów dziennie	1,14%- 1 osoba	5,43%- 7 osób
Więcej niż 20 papierosów dziennie	1,14%- 1 osoba	5,43%- 7osób

Tabela 8. Jak często sięgnęłaś/eś po papierosa w ciągu ostatnich 30 dni?

Badania pokazują, że wszyscy badani uczniowie stosunkowo wysoko oceniają swoją wiedzę na temat zdrowotnych konsekwencji palenia. 46,65% uczniów gimnazjum i 44,67% uczniów szkół ponadgimnazjalnych zna ogólne skutki palenia, a 46,37% młodszych i 51,27% starszych ankietowanych potrafi powiedzieć, jaki wpływ ma palenie na poszczególne funkcje organizmu. Pozostałe 4,06% uczniów szkół ponadgimnazjalnych i 6,98% uczniów gimnazjum nie zna konsekwencji zdrowotnych palenia papierosów.

b) Picie alkoholu

Poziom nadużywania alkoholu wśród dzieci i młodzieży w Polsce daje powód do niepokoju. Badania CBOS na 2013 roku pokazują, że napoje alkoholowe to najbardziej rozpowszechniona substancja psychoaktywna wśród młodzieży. Najczęściej młodzi ludzie sięgają po piwo. Choć martwiącym jest, że odsetek uczniów sięgających po wódkę od 2010 roku diametralnie wzrósł (o 7 punktów procentowych).¹ Co więcej badania ESPAD 2015 przedstawiają, iż próbę picia ma za sobą blisko 84% gimnazjalistów klas trzecich. Poniżej prezentujemy dane statystyczne dotyczące spożywania napojów alkoholowych przez młodzież gminy Sępólno Krajeńskie.²

Gdy zapytaliśmy uczniów czy i kiedy zdarzyło im się po raz pierwszy wypić napój alkoholowy 55,87% gimnazjalistów i 15,23% uczniów szkół ponadgimnazjalnych odpowiedziało, że taka

¹CBOS, *Młodzież 2013*, 2014r.

²Wieczorek Ł., Sierostawski J., *Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną. Raport z badań ankietowych zrealizowanych w województwie kujawsko-pomorskim w 2015r.*, Warszawa 2015r.

sytuacja nie miała jeszcze miejsca. Spośród 158 gimnazjalistów i 167 uczniów szkół ponadgimnazjalnych, 8,10% młodszych ankietowanych i 7,61% starszych wskazało wiek 11 lat jako początek swojej inicjacji alkoholowej. Wiek 12 lat wskazało 8,94% uczniów gimnazjum i 3,55% uczniów szkół ponadgimnazjalnych. 13 lat to początek pierwszych inicjacji alkoholowych dla 11,17% uczniów z młodszej grupy badanych i 13,20% starszych. 9,5% gimnazjalistów i 16,75% uczniów szkół ponadgimnazjalnych podaje wiek 14 lat, a 4,75% młodszych ankietowanych i 20,3% starszych wskazuje na wiek 15 lat. Pierwszą próbę wypicia napoju alkoholowego w wieku 16 lat ma za sobą 1,68% gimnazjalistów i 23,36% uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

Czy i kiedy zdarzyło Ci się po raz pierwszy wypić napój alkoholowy	Gimnazjum	Szkoła ponadgimnazjalna
Nigdy	55,87% -200 osób	15,23%- 30 osób
11 lat	8,10%- 29 osób	7,61%- 15 osób
12 lat	8,94%- 32 osoby	3,55%- 7 osób
13 lat	11,17%- 40 osób	13,20%- 26 osób
14 lat	9,5%- 34 osoby	16,75%- 33 osoby
15 lat	4,75%- 17 osób	20,30%- 40 osób
16 lat	1,68%- 6 osób	23,35%- 46 osób

Tabela 9. Czy i kiedy zdarzyło Ci się po raz pierwszy wypić napój alkoholowy?

Spośród tych, którzy pili już alkohol- większość bo 78,48% gimnazjalistów oraz 73,65% uczniów szkół ponadgimnazjalnych wskazuje, iż do „pierwszego razu” nikt ich nie namawiał, a alkohol pili z własnej inicjatywy. Pozostałe 21,52% młodszych badanych i 26,35% starszych pierwszy raz alkoholu spróbowało za namową osób trzecich.

Z kolei zapytaliśmy uczniów mających za sobą już inicjację alkoholową, jak często sięgają po alkohol. Kilka razy w roku deklaruje spożycie alkoholu 38,61% uczniów gimnazjum i 41,92% uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Do jednorazowego kontaktu z alkoholem przyznało się 48,73% uczniów z młodszej grupy badawczej i 8,98% ze starszej. Kilka razy w miesiącu sięga po alkohol 38,32% uczniów szkół ponadgimnazjalnych i 9,49% uczniów gimnazjum, zaś kilka razy w tygodniu 1,90% młodszych badanych i 7,78% starszych. 1,27% młodszych respondentów i 2,99% starszych deklaruje, że sięga po alkohol prawie codziennie. Z badań wynika, że ankietowani mający za sobą próbę picia alkoholu nie spożywają go regularnie. Uczniowie szkół ponadgimnazjalnych jak i gimnazjalnych piją najczęściej kilka razy w roku. Należy jednak zwrócić uwagę na procent spożywających alkohol kilka razy w miesiącu wśród starszej grupy respondentów, gdyż jest on naprawdę alarmujący.

Jak często sięgasz po alkohol	Gimnazjum	Szkoła ponadgimnazjalna
Codziennie, lub prawie codziennie	1,27%- 2 osoby	2,99%- 5 osób
Kilka razy w tygodniu	1,90%- 3 osoby	7,78 %- 13 osób
Kilka razy w miesiącu	9,49% -15 osób	38,32%- 64 osoby
Kilka razy w roku	38,61%- 61 osób	41,92%- 70 osób
Piłam/ em tylko raz	48,73% – 77 osób	8,98%- 15 osób

Tabela 10. Jak często sięgasz po alkohol?

Pytając ankietowanych o najczęstsze powody sięgania po alkohol udało nam się uzyskać następujące informacje. 63,29% gimnazjalistów oraz 83,83% uczniów szkół ponadgimnazjalnych twierdzi, że sięga po alkohol dla towarzystwa, z kolei 3,80%% uczniów młodszych oraz 2,99% uczniów starszych uważa, że to przyzwyczajenie. 8,86% gimnazjalistów oraz 3,59% uczniów szkół ponadgimnazjalnych podaje, iż częstym powodem sięgania po alkohol jest fakt, że są samotni lub źli. Pozostałe 9,58% starszych i 24,05% młodszych uczniów podaje inne sytuacje, jak sylwester czy domówka.

Dane uzyskane w tym pytaniu pozwalają stwierdzić, że obie grupy badanych najczęściej sięgają po alkohol dla towarzystwa choć w starszej grupie badanych jest to dużo częstsze.

Dla czego najczęściej sięgasz po alkohol	Gimnazjum	Szkoła ponadgimnazjalna
Dla towarzystwa	63,29%- 100 osób	83,83%- 140 osób
Z przyzwyczajenia	3,80%- 6 osób	2,99%- 5 osób
Kiedy jestem smutny lub zły	8,86%- 14 osób	3,59%- 6 osób
W innej sytuacji	24,05%- 38 osób	9,58%- 16 osób

Tabela 11. Dlaczego najczęściej sięgasz po alkohol?

Następnie badani uczniowie odpowiadali na pytanie, po jaki alkohol sięgnęli w ciągu ostatnich 30 dni. Z badań wynika, że starsza młodzież zamieszkująca gminę Sępólno Krajeńskie najczęściej sięga po piwo - 67,07%, tak samo jak młodszy ankietowani - 69,62%. Na drugim miejscu po wódkę- 22,16% starszych badanych i 12,66% młodszych. Triadę zamyka wino wybrane przez 6,59% uczniów szkół ponadgimnazjalnych oraz 8,86% gimnazjalistów. Cydr wskazało jedyne 1,80% uczniów starszych i 5,06% młodszych. Do spożywania alkopopu w ciągu ostatnich 30 dni przyznało się 3,80% gimnazjalistów oraz 2,40% uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Analizując odpowiedzi badanych w rozróżnieniu na płeć to i tak bez względu na wiek ankietowanych, piwo było alkoholem

najczęściej spożywanym przez respondentów. Gimnazjaliści (70,73% dziewcząt i 68,42% chłopców). Uczniowie szkół ponadgimnazjalnych (66,27% dziewcząt i 67,80% chłopców).

Rodzaj alkoholu wybierany przez młodzież w ciągu 30 dni	Gimnazjum	Szkoła ponadgimnazjalna
Piwo	69,62%- 110 osób	67,07%- 112 osób
Cydr	5,06%- 8 osób	1,80%- 3 osoby
Alkopop	3,80%- 6 osób	2,40%- 4 osoby
Wino	8,86%- 14 osób	6,59%- 11 osób
Wódka	12,66%- 20 osób	22,16%- 37 osób

Tabela 12. Rodzaj alkoholu wybierany przez młodzież w ciągu 30 dni

Dane zamieszczone w poniższej tabeli pokazują wyniki badań z wyszczególnieniem uczniów klas III gimnazjum i II liceum w porównaniu do badania ESPAD 2015.

Poziom klasy		Sępólno Krajeńskie	Kujawsko- Pomorskie	Polska
III klasa gimnazjum	Piwo	59,46% - 44 osoby	57,5%	51,3%
	Cydr	8,11 %- 6 osób	9,6%	9,0%
	Alkopop	4,05%- 3 osoby	5,7%	5,3%
	Wino	10,81%- 8 osób	22,1%	21,1%
	Wódka	17,57%- 13 osób	34,4%	33,1%
II klasa szkoły ponadgimnazjalnej	Piwo	63,27%- 62 osoby	81,3%	78,9%
	Cydr	2,04%- 2 osoby	15,0%	14,9%
	Alkopop	2,04%- 2 osoby	7,8%	8,4%
	Wino	8,16%- 9 osób	39,0%	37,7%
	Wódka	24,49%- 24 osoby	64,4%	65,2%

Tabela 13. Rodzaj alkoholu wybierany przez młodzież w ciągu ostatnich 30 dni w porównaniu z badaniami ESPAD 2015

Gdy zapytaliśmy jak trudny jest dostęp do alkoholu w środowisku badanych- 24,30% gimnazjalistów i 3,05% uczniów szkół ponadgimnazjalnych odpowiedziało, że bardzo trudny, prawie niemożliwy. 20,11% młodszych ankietowanych i 5,58% starszych wybrało odpowiedź, że jest on raczej trudny i nie warto się wysilać. Odpowiedzi, że taki zakup jest trudny, ale jak się poprosi odpowiednie osoby, to można udzieliło 31,01% gimnazjalistów oraz 21,32% uczniów szkół ponadgimnazjalnych. 16,20% młodszych respondentów i 33,50% starszych twierdzi, że jest to zakup raczej łatwy, właściwie każdy może go kupić, a 8,38% gimnazjalistów i 36,55% uczniów starszych, iż jest to zakup bardzo łatwy i nie wymaga żadnego wysiłku.

Powyższa analiza pozwala stwierdzić, że starsi uczniowie nie mają zbyt dużego problemu z alkoholem i wraz z wiekiem ten dostęp jest coraz łatwiejszy. Ponadto z odpowiedzi gimnazjalistów wynika, że najprostszym i najczęstszym sposobem do zdobycia napojów alkoholowych jest poproszenie odpowiednich osób o jego kupno.

Dostęp do napojów alkoholowych w Twoim środowisku	Gimnazjum	Szkoła ponadgimnazjalna
Bardzo trudny, prawie niemożliwy	24,30%	3,05%
Raczej trudny, nie warto się wysilić	20,11%	5,58%
Trudny, ale jak się poprosi właściwe osoby to można	31,01%	21,32%
Raczej łatwy, prawie każdy może kupić	16,20%	33,50%
Bardzo łatwy nie wymaga żadnego wysiłku	8,38%	36,55%

Tabela 14. Dostęp do napojów alkoholowych w środowisku badanych

Badani z obu grup wysoko oceniają wiedzę na temat zdrowotnych konsekwencji picia alkoholu. 33,80% gimnazjalistów oraz 37,06% uczniów szkół ponadgimnazjalnych potrafi powiedzieć, jaki wpływ ma alkohol na poszczególne funkcje organizmu. 54,19% młodszych ankietowanych oraz 52,79% starszych potrafi wskazać ogólne skutki picia alkoholu. Natomiast 12,01% uczniów młodszych oraz 10,15% starszych badanych nie zna tych konsekwencji.

c) *Narkotyki*

Zwiększyła się podaż i różnorodność narkotyków na nielegalnym rynku, a tym samym ich dostępność. Zmieniły się zarówno wzory używania– jak i rodzaj najczęściej używanych substancji. Niepokojący jest fakt, że zmieniła się również ocena stosowania niektórych narkotyków, dopuszczająca używanie niektórych substancji w efekcie podążania za modą, gdzie narkotyki stają się elementem towarzyszącym zabawom młodzieży, czy wspomagają młodych ludzi w nauce. Młodzieńcze eksperymentowanie z narkotykami sprowadza się najczęściej do doświadczeń z marihuaną, która jest najczęściej używanym przez młodzież narkotykiem.

Z badań ankietowych przeprowadzonych wśród uczniów w gminie Sępólno Krajeńskie wynika, że zdecydowana większość badanych nie miała jeszcze kontaktu z narkotykami. 94,13% gimnazjalistów oraz 81,73% starszych badanych zaznaczyło, że nie odbyło jeszcze inicjacji narkotykowej. Natomiast 5,87% uczniów młodszych (tj. 21 osób z 358 obadanych) i 18,27% starszych (tj. 36 osób ze 197 badanych) przyznało się do pierwszych eksperymentów z narkotykami. Niestety, bardzo złym sygnałem uzyskanym z powyższej analizy jest fakt, że wraz z wiekiem zwiększa się częstotliwość sięgania po narkotyki.

Ta niewielka próba uczniów zażywających już narkotyki udzielała odpowiedzi na pytania z jakimi narkotykami miała kontakt. Najczęściej w obydwóch grupach badanych pojawia się marihuana lub haszysz. Wśród uczniów gimnazjum wskazało ją 47,62% badanych, natomiast w ponadgimnazjalnej 80,56%. Amfetamina znalazła się na drugim miejscu wybrało ją– 19,05% młodszych badanych i 16,67% starszych. Triadę zamyka metamfetamina, którą próbowało już– 9,52% uczniów gimnazjum i 8,33% uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Tyle samo, bo 8,33% uczniów starszych wskazało ecstazy, natomiast młodszy uczniowie wskazali je w 4,76%. Nikt z gimnazjalistów nie wybrał substancji wziewnych jako narkotyku, z którym miał już kontakt, w przypadku uczniów starszych było to 2,78%.

Z jakimi narkotykami miałeś kontakt?	Gimnazjum	Szkoła ponadgimnazjalna
Marihuana lub hasz	47,62%- 10 osób	80,56%- 29 osób
Substancje wziewne	0%	2,78%- 1 osoba
Ecstazy	4,76%- 1 osoba	8,33%- 3 osoby
Amfetamina	19,05%- 4 osoby	16,67%- 6 osób
Metamfetamina	9,52%- 2 osoby	8,33%- 3 osoby
Inne jakie?	47,62%- 10 osób	19,44%- 7 osób

Tabela 15. Z jakimi narkotykami miałeś kontakt?

Z kolei zapytaliśmy wszystkich badanych, czy zdarzyło im się przyjmować substancje takie jak leki uspokajające i nasenne z przepisu lekarza. Uczniowie najczęściej odpowiadali, że taka sytuacja nie miała miejsca. (87,71% uczniów młodszych i 83,76% starszych). Niemniej jednak pojawiło się też kilka odpowiedzi, że owszem, ale krócej niż przez trzy tygodnie. Było to 10,34 % uczniów gimnazjum oraz 10,66% uczniów szkół ponadgimnazjalnych. W przypadku zażywania leków uspokajających i nasennych bez przepisu lekarza przez trzy tygodnie lub dłużej, procent odpowiedzi wyglądał następująco. 1,96% gimnazjalistów i 5,58% uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

Czy zdarzyło Ci się przyjmować takie substancje jak leki uspokajające i nasenne z przepisu lekarza	Gimnazjum	Szkoła ponadgimnazjalna
Nie nigdy	87,71%- 314 uczniów	83,76%- 165 uczniów
Tak, ale krócej niż przez trzy tygodnie	10,34%- 37 uczniów	10,66%- 21 uczniów
Tak, przez trzy tygodnie, lub dłużej	1,96%- 7 uczniów	5,58%- 11 uczniów

Tabela 16. Substancje jak leki uspokajające i nasenne z przepisu lekarza zażywane przez uczniów

Poniżej uzyskane dane w gminie Sępólno Krajeńskie dla klas III gimnazjum i II ponadgimnazjalnych zestawione są z danymi uzyskanymi w badaniu ESPAD 2015. Jak pokazuje poniższa tabela uczniowie bez względu na wiek i wielkość próby badawczej raczej nie zażywali substancji jak leki uspokajające i nasenne.

Poziom klasy		Sępólno Krajeńskie	Kujawsko- Pomorskie	Polska
III klasy gimnazjum	Nie, nigdy	85,71%- 108 osób	85,2%	88,6%
	Tak, ale krócej niż trzy tygodnie	12,70%- 16 osób	9,9%	8,3%
	Tak przez trzy tygodnie lub dużej	1,59%- 2 osoby	4,9%	3,1%
II klasy szkół ponadgimnazjalnych	Nie, nigdy	84,55%- 93 osoby	87,8%	89,1%
	Tak, ale krócej niż trzy tygodnie	10,91%- 12 osób	8,35%	7,7%
	Tak przez trzy tygodnie lub dużej	4,55%- 5 osób	3,9%	3,2%

Tabela 17. Przyjmowanie substancji jak leki uspokajające i nasenne przez uczniów gminy Sępólno Krajeńskie w porównaniu z badaniami ESPAD 2015

Gdy zapytaliśmy badanych, czy wiedzą, gdzie i u kogo kupić narkotyki, 15,36% gimnazjalistów oraz 29,44% uczniów szkół ponadgimnazjalnych odpowiedziało, że posiada taką wiedzę. Pozostałe 84,64% młodszych respondentów oraz 70,56% starszych nie posiada takiej wiedzy.

Na pytanie czy zakup narkotyków leży poza zasięgiem możliwości badanych i jest to według nich najtrudniejsza do zdobycia substancja psychoaktywna- 51,12% gimnazjalistów oraz 15,74% uczniów szkół ponadgimnazjalnych odpowiedziało, że tak jest. Co więcej 14,72% uczniów starszych i 18,16% młodszych stwierdziło, że zdobycie narkotyków jest trudne i trzeba się bardzo postarać. Odpowiedzi, że jest to zakup trudny, ale możliwy udzieliło 19,55% gimnazjalistów i aż 40,10% uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Dla 19,80% starszych badanych i 7,82% młodszych jest to zakup raczej łatwy i nie wymaga dużego wysiłku. Natomiast dla 9,64% uczniów szkół ponadgimnazjalnych i 3,35% gimnazjalistów zakup ten jest łatwy i tak właściwie każdy może go kupić.

Powyższa analiza pozwala stwierdzić, że badani uważają, że zakup narkotyków owszem jest trudny, ale możliwy.

Dostęp do narkotyków w środowisku badanych jest	Gimnazjum	Szkoła ponadgimnazjalna
Bardzo trudny, prawie niemożliwy	51,12%	15,74%
Raczej trudny, ale warto się wysilić	18,16%	14,72%
Trudny, ale możliwy	19,55%	40,10%
Raczej łatwy, prawie każdy może kupić	7,82%	19,80%
Bardzo łatwy nie wymaga żadnego wysiłku	3,35%	9,64%

Tabela 18. Dostęp do narkotyków w środowisku badanych.

Respondenci w obu grupach badanych wskazują, że posiadają ogólną wiedzę na temat konsekwencji zdrowotnych stosowania narkotyków. 51,68% badanych uczniów gimnazjum i 54,31% uczniów szkół ponadgimnazjalnych wie ogólnie, jakie są skutki zdrowotne zażywania narkotyków. 31,84% młodszych badanych i 34,52% starszych jest w stanie wskazać ich wpływ na poszczególne funkcje organizmu, a 16,48% gimnazjalistów i 11,17% starszych respondentów tych konsekwencji nie zna.

Ponadto 14,25% uczniów gimnazjum i 11,17% uczniów szkół ponadgimnazjalnych nie zna także prawnych konsekwencji posiadania narkotyków. Kary te zna 58,10% młodszych badanych i 56,85% starszych, a 31,98% uczniów szkół ponadgimnazjalnych i 27,65% gimnazjalistów potrafi powiedzieć dokładnie, jakie grożą za to sankcje.

d) Dopalacze

Problem „dopalaczy” pojawił się w Europie w połowie poprzedniej dekady. W Polsce zaczął narastać w ostatnich latach. Problem dopalaczy rozwijał się na styku świata substancji legalnych i nielegalnych. „Dopalacze” oferowane są w większości krajów europejskich, a także w internecie. Wszędzie problem ten jest przedmiotem troski władz i zaniepokojenia społecznego. Nasza wiedza na temat dopalaczy jest wrywkowa, zarówno w wymiarze farmakologicznym, jak społeczno- kulturowym. Brak nawet precyzyjnej naukowej definicji „dopalaczy”. „Dopalacze” określić można jako preparaty zawierające w swym składzie substancje psychoaktywne nie objęte kontrolą prawną.

Podczas badania dość nowego zjawiska, jakim jest zażywanie dopalaczy, uczniowie z gminy Sępólno Krajeńskie zostali poproszeni o odpowiedź, czy kiedykolwiek używali dopalaczy. W większości, bo aż 98,60% gimnazjalistów i 94,92% uczniów szkół ponadgimnazjalnych odpowiedziało, że nie. Niemniej jednak pojawił się też odpowiedzi twierdzące (1,40% uczniów

młodszych– tj. 5 osób i 5,08% starszych ankietowanych- 10 osób), których nie należy lekceważyć.

Niestety wraz z wiekiem, jak pokazują badania, blisko dwukrotnie zwiększyła się wiedza na temat tego, gdzie i u kogo kupić dopalacze. 15,74% uczniów starszych i 7,54% młodszych powiedziało, że zna takie osoby i miejsca.

Badani uczniowie gimnazjum w 43,30% uważają, iż zakup dopalaczy leży poza zasięgiem ich możliwości i jest to według nich najtrudniejsza do zdobycia substancja psychoaktywna, w przypadku uczniów szkół ponadgimnazjalnych jest to 19,80%. Z kolei 21,51% gimnazjalistów i 22,34% starszych uczniów uważa, że zdobycie dopalaczy jest trudne i trzeba się bardzo postarać. 34,01% starszych ankietowanych i 19,55% młodszych twierdzi, że jest to trudne, ale możliwe. 6,70% uczniów gimnazjum i 15,74% uczniów szkół ponadgimnazjalnych uważa, że dopalacze są raczej łatwo dostępnym towarem i zakup ich nie wymaga dużego wysiłku. Pozostałe 8,12% uczniów starszych i 8,94% młodszych badanych jest zdania, że zdobycie dopalaczy jest bardzo łatwe i nie wymaga żadnego wysiłku.

Dostęp do dopalaczy w środowisku badanych jest	Gimnazjum	Szkoła ponadgimnazjalna
Bardzo trudny, prawie niemożliwy	8,94%	8,12%
Raczej trudny, ale warto się wysilić	6,70%	15,74%
Trudny, ale możliwy	19,55%	34,01%
Raczej łatwy, prawie każdy może kupić	21,51%	22,34%
Bardzo łatwy nie wymaga żadnego wysiłku	43,30%	19,80%

Tabela 19. Dostęp do dopalaczy w środowisku badanych

Z badań wynika, że badani w obu grupach wiekowych oceniają wysoko wiedzę na temat konsekwencji zdrowotnych stosowania dopalaczy. Ogólne skutki używania dopalaczy zna 60,89% uczniów gimnazjum oraz 59,90% uczniów szkół ponadgimnazjalnych. 29,95% starszych ankietowanych i 22,91% młodszych twierdzi, że zna wpływ dopalaczy na poszczególne funkcje organizmu i narządy. Konsekwencji tych nie zna 16,20% gimnazjalistów i 10,15% uczniów starszych.

e) Młodzież a cyberprzemoc

Poza tradycyjną przemocą rówieśniczą można zaobserwować ciągły wzrost tzw. cyberprzemocy, zjawiska odnoszącego się do krzywdzenia innych za pośrednictwem urządzeń elektronicznych. Przeprowadzone badania wskazują na to, że jest to nasilający się problem również wśród uczniów na terenie gminy Sępólno Krajeńskie. Prawie wszyscy uczniowie gminy posiadają swój komputer. Tak szeroka dostępność nowych technologii zwiększa ryzyko kontaktu z cyberprzemocą.

81,84% gimnazjalistów i 87,31% uczniów szkół ponadgimnazjalnych przyznało, że wie, czym jest cyberprzemoc. Kolejne pytanie pokazało, że tylko 32,12% uczniów młodszych i 37,56% starszych przejmują się i stara się szukać pomocy wobec aktów cyberprzemocy. 32,96% gimnazjalistów i 25,89% uczniów szkół ponadgimnazjalnych ignoruje cyberprzemoc i uważa, że to nic takiego. 17,88% młodszych ankietowanych i 21,83% starszych uważa, że czasami dla żartu to nic takiego, natomiast 9,50% młodszych respondentów i 7,11% starszych nie ma nic przeciwko stosowaniu cyberprzemocy. 7,54% gimnazjalistów i 7,61% uczniów szkół ponadgimnazjalnych ma inne odczucia. Niepokojącym zjawiskiem jest zbliżony procent uczniów gimnazjum ignorujących przemoc oraz tych szukających pomocy. Co więcej, alarmującym jest wynik w obu grupach badanych na temat tego, ile osób uważa, że cyberprzemoc to nic takiego, i jest to forma żartu, w której nie widzą nic złego. Ponadto, możemy wnioskować, że dziewczęta są bardziej wrażliwe na cyberprzemoc, gdyż badania pokazują, że spośród uczniów gimnazjum 41,44% dziewcząt przejmują się cyberprzemocą, w przypadku chłopców jest to o połowę mniej tj. 22,60%. Wśród uczniów szkół ponadgimnazjalnych takim zjawiskiem przejmują się 58,76% dziewcząt i tylko 17% chłopców.

Jedną z najboleśniejszych form cyberprzemocy jest nagrywanie telefonem komórkowym filmów wideo bez zgody osoby filmowanej. 26,26% gimnazjalistów oraz 40,10% uczniów szkół ponadgimnazjalnych przyznaje, że ktoś wbrew ich woli zrobił im zdjęcie lub nakręcił film. 42,46% młodszych ankietowanych i 41,12% uważa, iż taka sytuacja nie miała nigdy miejsca. Natomiast 31,28% gimnazjalistów i 18,78% uczniów starszych twierdzi, że nie przypomina sobie takiej sytuacji.

Zapytaliśmy także uczniów, czy słyszeli o organizacjach i serwisach internetowych, które udzielają pomocy w sytuacjach zetknięcia się z cyberprzemocą. 66,76% gimnazjalistów i aż 79,19% uczniów szkół ponadgimnazjalnych nie zna ani jednej takiej organizacji. 33,24% młodszych badanych i 20,81% starszych potrafi wskazać przynajmniej jedną instytucję lub organizację, która zajmuje się taką pomocą.

Niepokoi wynik, jak mało uczniów z obu grup badanych nie zna organizacji czy serwisów internetowych udzielających pomocy w sytuacji zetknięcia się z cyberprzemocą.

Warto mieć przy tym na uwadze to, że zjawiska charakterystyczne dla cyberprzemocy nierzadko mają miejsce na portalach internetowych, bardzo obecnie wśród uczniów

popularnych. Mimo tego, że większość tego typu portali posiada opcje umożliwiające ochronę danych osobowych i prywatnych informacji, często nie są one uczniom znane.

4. Analiza ankiet przeprowadzonych w klasach III gimnazjalnych oraz II ponadgimnazjalnych w konfrontacji do Europejskiego Programu Badań Ankiety w Szkołach.

Celem badania było zdiagnozowanie:

- Częstotliwości spożywania napojów alkoholowych przez młodzież klas III gimnazjum i II ponadgimnazjalnych ze szczegółową analizą na częstotliwość spożywania poszczególnych rodzajów alkoholu jak piwo, wino, wódka, cydr, alkopop.
- Postawy uczniów wobec substancji psychoaktywnych.
- Częstotliwość zażywania substancji psychoaktywnych.

W badaniu wzięło udział 130 uczniów III klas gimnazjalnych oraz 94 uczniów II klasy szkoły ponadgimnazjalnej z terenu gminy Sępólno Kajeńskie.

Wśród badanych było 51,54% chłopców i 48,46% dziewcząt ze szkół gimnazjalnych oraz 51,06% chłopców i 48,94% dziewcząt ze szkoły ponadgimnazjalnej.

92,31% Uczniów gimnazjum miało 15 lat, a 7,69% - 16 lat. Natomiast ankietowani wśród uczniów szkół ponadgimnazjalnych mieli: 87,23% -17 lat, 11,70% 18lat.

Płeć	Dziewczeta	Chłopcy
III klasa gimnazjum	48,46%	51,54%
II klasa szkół ponadgimnazjalnych	48,94%	51,06%

Tabela 20. Podaj swoją płeć

Wiek	Dziewczeta	Chłopcy
III klasa gimnazjum	15 lat	16lat
	92,31%	7,69%
II klasa szkół ponadgimnazjalnych	17lat	18lat
	87,23%	11,70%
III klasa gimnazjum	15 lat	16lat
	92,31%	7,69%
II klasa szkół ponadgimnazjalnych	17lat	18lat
	87,23%	11,70%

Tabela 21. Podaj swój wiek